

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

У статті аналізується питання галузевої належності державної реєстрації юридичних осіб. Доводиться, що специфіка сфери виконавчо-розпорядчої діяльності, правове положення, методи й засоби правової регламентації, що використовуються суб'єктами державної реєстрації, визначають адміністративно-правову природу й сутність державної реєстрації юридичних осіб. Обґрунтовується теза про те, що у зв'язку з багатогранністю поняття, державна реєстрація юридичних осіб може розглядатися як спосіб державного регулювання суспільних відносин; функція державного управління, що доповнює й конкретизує такі загальні функції державного управління, як регулювання, контроль і облік; правова форма діяльності органів публічної адміністрації; правовий режим; адміністративна послуга; правовий інститут; засіб контролю; адміністративна процедура; адміністративне провадження.

Ключові слова: юридичні особи, державна реєстрація, суб'єкти державної реєстрації, реєстраційна процедура, реєстраційне провадження, децентралізація, дерегуляція.

Кисіль А.С.,

студент 2-го року
навчання ОР
«Магістр» денної
форми навчання
за спеціальністю
«Legal practice»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Зміни, що відбуваються сьогодні в Україні — соціально-економічні перетворення, демократизація всіх сфер суспільного життя, формування правової держави — демонструють поступове впровадження «людиноцентристської» ідеології [1, с. 57], спричинюють виникнення нових правовідносин між органами публічної адміністрації та приватними особами, пов'язані з реалізацією їхніх прав, свобод і законних інтересів, які потребують якісно нової системи правового регулювання. Важлива роль у механізмі правового регулювання суспільних відносин належить державній реєстрації юридичних осіб. Євроінтеграційний курс України, адаптація світового досвіду державного регулювання підприємництва стимулюють подальше вдосконалення системи державної реєстрації, спричинюють поступову децентралізацію управлінських функцій державних реєстраційних органів і, з іншого боку, потребують здійснення цілеспрямованих адміністративно-правових наукових досліджень теоретичних, правових і прикладних проблем в означеній сфері, напрацювання рекомендацій для покращення їх реалізації.

Теоретичними засадами дослідження є праці таких учених-адміністративістів, як В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, В. М. Бевзенко, Ю. В. Ващенко, Є. С. Герасименко, І. П. Голосніченко, І. С. Гриценко, П. В. Діхтієвський, Л. В. Коваль, О. В. Кузьменко, Р. О. Куйбіда, О. С. Лагода, Р. С. Мельник, А. А. Пухтецька, В. П. Тимошук, А. М. Школик та інші.

Щодо спеціальних адміністративно-правових досліджень у сфері державної реєстрації, то їх аналіз дає підстави умовно розрізняти серед них праці: а) загального характеру — зокрема дослідження реєстраційного провадження в діяльності органів влади, правового статусу реєстраційних органів (М. П. Гурковський, О. А. Качура, Д. В. Мовчан, С. С. Савченко, А. В. Солонар, В. О. Спасенко та інші); б) галузево-предметного характеру — присвячені вивченню реєстрації фізичних та юридичних осіб (Н. А. Борисенко, О. Ю. Волкович, Н. В. Галіцина, Т. В. Мехтієва, К. В. Ростовська, С. С. Саїв, О. А. Шершньова, О. Г. Юшкевич та інші); державної реєстрації нерухомого майна (Я. Є. Барц, А. А. Герц, С. В. Гринько, В. І. Крат, В. І. Курило, М. Г. Лихогруд, О. О. Нігреєва, С. С. Овчарук, О. О. Піфко, Я. О. Пономарьова, М. В. Теличко, С. П. Хіміч та інші); реєстрації транспортних засобів (В. В. Степаненко), системи правочинів, що підлягають державній реєстрації (М. О. Цуріков); інформаційних аспектів процедур державної реєстрації (В. М. Брижко, А. І. Марущак, Н. А. Савінова, Є. Д. Скулиш, В. С. Цимбалюк та інші).

Визнаючи вагому наукову та практичну цінність праць цих та інших

авторів, варто зауважити, що адміністративно-правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб не було предметом комплексного аналізу, що свідчить про актуальність обраної тематики дослідження.

Відомо, що питання про галузеву належність державної реєстрації юридичних осіб і досі залишається дискусійним у юридичній літературі. Зокрема, вчені-цивілісти вважають державну реєстрацію юридичних осіб інститутом цивільного права, оскільки Цивільний кодекс закріплює загальні норми щодо реєстрації юридичних осіб [2, с. 34]. На нашу думку, така позиція є доволі спірною, адже означені норми встановлені законодавцем у Цивільному кодексі задля вирішення питання про момент виникнення, зміни та припинення юридичною особою цивільної правосуб'єктності, яка необхідна для участі у майнових та особистих немайнових відносинах, пов'язаних із ними. Разом з тим такими відносинами не вичерпується все різноманіття правових відносин, учасниками яких можуть бути чи є юридичні особи.

Представники науки господарського права відносять державну реєстрацію суб'єктів господарської діяльності до правових інститутів господарського права, оскільки, на їхню думку: це відносини організаційні за своєю суттю, характеризуються наявністю зобов'язувальних приписів державних реєстраторів; це відносини юридично не рівних суб'єктів, стосовно яких застосовується метод влади й підпорядкування; ці відносини публічні, оскільки державні

реєстратори є посадовими особами, уповноваженими державою на здійснення функцій державної реєстрації; основним методом регулювання суспільних відносин у сфері державної реєстрації юридичних осіб є імперативний метод, що означає широке використання імперативних приписів [3]. З цього приводу хотілося б зазначити, що децентралізація (передання прав щодо вчинення реєстраційних дій органам місцевого самоврядування) та дерегуляція (спрощення процедури і збільшення суб'єктів реєстрації), які на сьогодні відбуваються у сфері державної реєстрації юридичних осіб, дають підстави не погодитись із багатьма з наведених аргументів, а отже вважати позицію представників науки господарського права доволі дискусійною. Крім того, суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення державної реєстрації, є адміністративно-правовими, зважаючи на їх суб'єктний склад; порядок її здійснення регулюється нормами адміністративного права; державна реєстрація за змістом є процедурою прийняття адміністративних актів, що має чітко визначену мету.

У науковій літературі також існує підхід, за яким державна реєстрація юридичних осіб є інститутом реєстраційного права — комплексної галузі права, що регулює всі процедури реєстрації [4]. Ми вважаємо, що з викремленням певної сукупності правових норм, які регулюють певну сферу однорідних суспільних відносин, в окрему галузь права завжди постає питання про її предмет і метод. Очевидним у зв'язку з цим є той факт,

що відносини державної реєстрації є складовою предмета адміністративного права та регулюються його методами.

Учені-адміністративісти державну реєстрацію юридичних осіб відносять до неюрисдикційних адміністративних проваджень, вважаючи, що специфіка сфери виконавчо-розпорядчої діяльності, правове положення, методи й засоби правової регламентації, які використовуються органами реєстраційної діяльності, і визначають адміністративно-правову природу й сутність державної реєстрації юридичних осіб [5].

При цьому в науці адміністративного права не сформувалось єдиного підходу щодо дефініції поняття «державна реєстрація». Наприклад, Ю. М. Козлов під цим терміном розуміє акт офіційного визнання законності відповідних дій і правових актів [6]. Д. М. Бахрах тлумачить реєстрацію як перевірку законності фактів, їх офіційне визнання й подальший облік [7]. С. О. Бородовський та Н. О. Бородовська під державною реєстрацією розуміють «вчинення легальних дій компетентним органом щодо визначеного нормативним актом юридичного факту або одного з його елементів» [8].

Немає єдності думок серед учених-адміністративістів не тільки щодо визначення поняття «державна реєстрація», а й його сутності. У зв'язку з цим державна реєстрація розглядається як спосіб державного регулювання суспільних відносин; функція державного управління, що доповнює й конкретизує такі загальні функції державного управління, як регулювання,

контроль і облік [9, с. 7]; крізь призму таких форм і методів державного управління, як правовий режим, адміністративна послуга, правовий інститут, засіб контролю, адміністративна процедура, адміністративне провадження [10]. Зокрема, С. В. Ківалов визнає державну реєстрацію як *правовою* (вчинення юридично значимих дій), *так і неправовою формою державного управління* (здійснення матеріально-технічних операцій) [11]. На думку О. В. Шмалій, державна реєстрація — одна з форм державного управління, що реалізується за допомогою певних *адміністративно-правових методів* [12]. В. В. Степаненко, характеризуючи форми державної реєстрації, легалізацію відносить до *методів управлінського впливу*, а облік — до методів організації роботи апарату управління [13]. Водночас методи державного управління є структурним елементом правових режимів, що, у свою чергу, зумовлює розкриття державної реєстрації з позицій динаміки — як процесу реалізації правових норм у межах обліково-легалізаційних *адміністративно-правових режимів* [14].

У межах інституту *адміністративних послуг* державну реєстрацію розглядають М. П. Гурковський, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, О. Г. Юшкевич та інші дослідники. Важливим критерієм класифікації адміністративних послуг, на їх переконання, є зміст адміністративної діяльності з надання таких адміністративних послуг, як реєстрація, надання дозволу (ліцензії), сертифікація, атестація, верифікація, легалізація, встановлення статусу тощо [15].

Розглядаючи державну реєстрацію з інституційної точки зору, М. П. Гурковський, О. М. Добров, Т. В. Мехтієва, Ю. М. Мільшин, В. О. Спасенко та інші переконані, що реєстрація є одним із правових *інститутів адміністративного права*, яким забезпечується фіксація фактів, явищ, відомостей чи певних матеріальних об'єктів з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності й надання їм законного статусу, в результаті чого настають юридичні наслідки [16].

Як *засіб контролю* державна реєстрація розглядається у працях В. С. Шестака, О. Б. Кравченка, О. І. Рябка та інших. Зокрема, В. С. Шестак зазначає, що контрольній діяльності притаманні передбачені законодавством певні правові засоби досягнення поставлених перед нею цілей. Залежно від обсягу опосередкування стадій контролю вчений розрізняє такі засоби контролю: спеціалізовані, спеціальні і комплексні, до яких і належить реєстрація [17]. О. І. Рябко відносить державну реєстрацію до найпоширеніших універсальних засобів контролю поряд із перевіркою, ревізією, інвентаризацією, сертифікацією, декларуванням, обліком, звітністю тощо [18].

Як *адміністративна процедура* державна реєстрація розглядається у працях Н. В. Галіциної [19], А. А. Довгополика [20], О. А. Качури [21, с. 25], І. М. Лазарева [22], Д. В. Мовчана [23], А. В. Середи [24, с. 98], С. С. Савченка [25, с. 4, 7] та інші. Аналіз їхніх праць дає підстави зробити висновок про те, що реєстраційні адміністративні процедури характеризуються

такими ознаками: це діяльність органів публічної адміністрації (чи органів виконавчої влади), врегульована адміністративно-процесуальними (чи адміністративно-правовими) нормами, щодо розв'язання індивідуальних адміністративних справ про за-свідчення (підтвердження, офіційне визнання) певних юридичних фактів через вчинення процесуальних дій, внесення записів до державних реєстрів і видачу підтверджувальних документів.

Деякі вчені-адміністративісти М. П. Гурковський [26, с. 164], Д. В. Мовчан [27, с. 7–8, 13], О. В. Кузьменко [28, с. 353; 29, с. 92; 30]. А. В. Солонар [31], В. В. Степаненко [32, с. 12], С. В. Форостяна [33, с. 13], О. Г. Юшкевич [34] та інші переконані, що державна реєстрація є різновидом *адміністративних проваджень*, якому, як адміністративно-процедурній діяльності, властиві риси, характерні для адміністративного процесу в цілому, а також певні особливості, обумовлені його метою, завданнями, суб'єктним складом (заявник і державний реєстратор), стадіями тощо.

Отже, наведений нами короткий виклад наукових позицій щодо сутності державної реєстрації як предмета адміністративно-правового регулювання свідчить про багатогранність цього поняття. Державна реєстрація, на нашу думку, може розглядатися як спосіб державного регулювання суспільних відносин; функція державного управління, що доповнює й конкретизує такі загальні функції державного управління, як регулювання, контроль і облік; як правова форма діяльності органів публічної

адміністрації; правовий режим; адміністративна послуга; правовий інститут; засіб контролю залежно від мети та наукових інтересів дослідника.

Разом з тим, при характеризуючи державну реєстрацію в наукових працях доволі часто ототожнюють як синоніми поняття «адміністративна процедура» та «адміністративне провадження», що не сприяє забезпеченню термінологічної єдності як у науці адміністративного права, так і на практиці. Наукова дискусія щодо сутнісного наповнення означених термінів триває впродовж понад 18 років — з моменту напрацювання проектів Адміністративно-процедурного кодексу, які лишилися не прийнятими, а з 2015 р. — проекту Закону про адміністративну процедуру. У загальному вигляді визначення поняття «адміністративна процедура», подане в проекті Закону про процедуру і проектах Адміністративно-процедурного кодексу, збігається і тлумачиться як визначений законодавством порядок адміністративного провадження. При цьому адміністративне провадження — це сукупність процедурних дій, послідовно вчинених адміністративним органом, і прийнятих процедурних рішень з розгляду та вирішення адміністративної справи, що завершується прийняттям і в необхідних випадках виконанням прийнятого адміністративного акта [35, підпункт 1), 2) пункт 1 статті 2].

Вітчизняний підхід до розуміння адміністративної процедури та адміністративного провадження має свої аналоги в законодавчих актах держав — членів ЄС — ФРН [36, с. 85; 38],

Іспанії [37], Франції [38, с. 279], Італії та ін.

Отже, наукова позиція, закладена в проекті Закону України «Про адміністративну процедуру», є найбільш плідною з точки зору термінологічної виваженості й дає змогу зробити висновок про те, що *процедура державної реєстрації юридичних осіб* — це визначений законодавчими актами порядок, модель провадження з реєстрації юридичних осіб. Відповідно *провадження з державної реєстрації юридичних осіб* — це сукупність процедурних дій, послідовно вчинених уповноваженими суб'єктами, і прийнятих процедурних рішень з розгляду та вирішення індивідуально-конкретної справи, що завершується прийняттям адміністративного акта. Отже, поняття адміністративної процедури й адміністративного провадження не є тотожними, синонімічними, а їх співвідношення можна охарактеризувати через філософські категорії загального і конкретного.

Для уточнення запропонованих визначень звернемось до законодавчої дефініції «державної реєстрації». Проведений нами аналіз статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» (далі — Закон) [39] дає можливість виділити такі ознаки державної реєстрації юридичних осіб: 1) засвідчення державою фактів створення або припинення юридичної особи, зміни відомостей про неї у відповідному державному реєстрі; 2) вчинення інших реєстраційних дій; 3) внесення записів до відповідних державних реєстрів.

Враховуючи викладене, а також той факт, що державну реєстрацію юридичних осіб відповідно до статей 1, 5 Закону здійснюють Міністерство юстиції України, його територіальні органи та інші суб'єкти державної реєстрації (виконавчі органи сільських, селищних та міських рад — у разі прийняття відповідною радою такого рішення, Київська та Севастопольська міські, районні, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси, акредитовані суб'єкти) можна запропонувати таке уточнене визначення поняття «адміністративна процедура державної реєстрації юридичних осіб» як регламентований адміністративним законодавством порядок діяльності уповноважених суб'єктів щодо розгляду й вирішення індивідуальних адміністративних справ про державну реєстрацію юридичних осіб. Відповідно «провадження з державної реєстрації юридичних осіб» — це сукупність процедурних дій, послідовно вчинених уповноваженими суб'єктами, і прийнятих процедурних рішень щодо розгляду та вирішення індивідуальної адміністративної справи про засвідчення фактів створення або припинення юридичної особи, зміни відомостей про неї у відповідному державному реєстрі, що завершується внесенням відповідних записів до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В. Б. Утвердження принципу верховенства права у новій доктрині

- українського адміністративного права / В. Б. Авер'янов // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 11. — С. 57–70.
2. Квасніцька О. Державна реєстрація суб'єктів господарювання як інститут господарського права / О. Квасніцька // Юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 34–38.
3. Щербина В. С. Господарське право України : навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Юрінком Інтер, 2001. — С. 32 ; Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / за заг. ред. В. К. Мамутова. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — С. 13.
4. Кирсанов А. Р. Регистрационное право-формирующаяся отрасль современного российского права / А. Р. Кирсанов // Бюлетень Министерства юстиции Российской Федерации. — 2001. — № 11. — С. 61.
5. Адміністративне право України: Академічний курс : підруч. : у 2 т. Т. 1 : Загальна частина. — К. : Юрид. думка, 2004. — С. 500.
6. Административное право : учеб. / под ред. Л. Л. Попова. — М. : Юристъ, 2002. — 699 с.
7. Бахрах Д. Н. Административное право России : учеб. для вузов. М. : Норма, 2000. — 640 с.
8. Бородовський С. О. Окремі питання державної реєстрації договору в цивільному праві України [Електронний ресурс] / С. О. Бородовський, Н. О. Бородовська // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2008. — № 1. — Режим доступу : <http://www.journal.yurpayintel.com.ua/2008/1/article01/>.
9. Савченко С. С. Реєстраційні процедури в діяльності органів внутрішніх справ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / С. С. Савченко. — К., 2012. — 18 с.
10. Степаненко В. В. Поняття та правова природа державної реєстрації / В. В. Степаненко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. — 2011. — № 3 (46). — С. 136–141.
11. Административное право Украины : учеб. / под общ. ред. С. В. Кивалова. — Х. : Одиссей, 2004. — 880 с.
12. Шмалый О. В. Регистрация как форма государственного управления : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 / О. В. Шмалый. — Ростов н/Д, 2004. — 186 с.
13. Степаненко В. В. Поняття та правова природа державної реєстрації / В. В. Степаненко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. — 2011. — № 3 (46). — С. 136–141.
14. Тихомиров Ю. А. Административное право и процесс: полный курс / Ю. А. Тихомиров. — М. : Изд-во Тихомиров Ю. А., 2001. — 652 с. ; Ростовська К. В. Адміністративно-правові режими паспортизації та реєстрації фізичних осіб : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / К. В. Ростовська. — Дніпропетровськ, 2011. — 20 с.
15. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / [авт.-упоряд. В. П. Тимошук]. — К. : Факт, 2003. — 496 с.
16. Гурковський М. П. Реєстраційна діяльність публічної адміністрації: організаційно-правовий аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / М. П. Гурковський. — Л., 2010. — 16 с. ; Загальна теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. — Х. : Право,

2009. — 584 с. ; Мехтієва Т. В. Адміністративно-правове забезпечення сфери реєстрації фізичних осіб : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Т. В. Мехтієва. — К., 2011. — 20 с. ; Мильшин Ю. Н. Лицензирование как административно-правовой институт : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 / Ю. Н. Мильшин. — Саратов, 1999. — 165 с.
17. Шестак В. С. Державний контроль в сучасній Україні (теоретико-правові питання) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. С. Шестак. — Х., 2002. — 18 с.
18. Рябко А. И. Социальный контроль и его правовые формы: вопросы теории: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / А. И. Рябко. — М., 1995. — 22 с.
19. Галіцина Н. В. Припинення суб'єктів господарювання як адміністративна процедура // Н. В. Галіцина // ЗНУ : зб. наук. пр. — 2010. — № 4. — С. 98–102. — (Серія «Юридичні науки»).
20. Довгополик А. А. Державна реєстрація кредитних спілок України як адміністративна процедура // Вісник запорізького національного університету. — 2010. — № 2. — С. 93–98.
21. Качура О. А. Адміністративні процедури державної реєстрації: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / О. А. Качура. — К., 2016. — 242 с.
22. Лазарев И. М. Административные процедуры в сфере взаимоотношений граждан и их организаций с органами исполнительной власти в Российской Федерации : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 / И. М. Лазарев. — М., 2002. — 20 с.
23. Мовчан Д. В. Державна реєстрація прав власності на нерухоме майно як адміністративна процедура / Д. В. Мовчан // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. : вип. 93. — Х. : 2008. — С. 126–130.
24. Серета А. В. Атестація наукових кадрів як адміністративна процедура / А. В. Серета // Наука і правоохорона. — 2013. — № 3. — С. 96–99.
25. Савченко С. С. Реєстраційні процедури в діяльності органів внутрішніх справ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / С. С. Савченко. — К., 2012. — 18 с.
26. Гурковський М. П. Зміст та особливості реєстраційного провадження / М. П. Гурковський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / [ред. кол. : О. В. Негодченко (гол.), К. В. Антонов, І. Г. Богатирьов та ін.]. — 2008. — № 4 (40). — С. 163–172.
27. Мовчан Д. В. Реєстраційне провадження в діяльності органів виконавчої влади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Д. В. Мовчан. — Х., 2013. — 21 с.
28. Кузьменко О. В. Адміністративний процес у парадигмі права : дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 / О. В. Кузьменко ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2006. — 402 с.
29. Кузьменко О. В. Гносеологічна природа реєстраційного провадження [Електронний ресурс] / О. В. Кузьменко // Форум права : наук. журн. / [ред. колегія : О. П. Рябченко (голов. ред.), І. В. Зозуля (відп. секретар), В. С. Венедіктов та ін.]. — 2006. — № 2. — С. 92. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2006_2_14.pdf.
30. Кузьменко О. В. Природа реєстраційного провадження [Електронний ресурс] / О. В. Кузьменко // Вісник Академії митної служби України. — 2009. —

№ 1. — (Серія «Право»). — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2009_1_13.pdf.

31. Солонар А. В. Реєстраційне провадження : поняття, ознаки, види / А. В. Солонар // Актуальні проблеми правової системи України : матер. наук.-теорет. конф. викладачів, аспірантів та студентів юридичного факультету (м. Суми, 11 трав. 2012 р.) / [ред. колегія : А. М. Куліш, М. М. Бурбика, М. І. Логвиненко та ін.]. — Суми : Сумський держ. ун-т, 2012. — С. 105–106.

32. Степаненко В. В. Реєстраційні провадження в діяльності підрозділів Державної автомобільної інспекції МВС України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. В. Степаненко ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів, 2013. — 22 с.

33. Форостяна С. В. Неконфліктні провадження в адміністративному процесі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / С. В. Форостяна ; Держ. НДІ Мін-ва внутр. справ України. — К., 2012. — 19 с.

34. Юшкевич О. Г. Проведення в справах про державну реєстрацію фізичних осіб-підприємців : дис. ... канд.

юрид. наук : спец. 12.00.07 / О. Г. Юшкевич ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 230 с.

35. Про адміністративну процедуру [Електронний ресурс] : Проект Закону України станом на 1 жовт. 2016 р. — Режим доступу : <http://old.minjust.gov.ua/file/46274>.

36. Штелькенс П. Юрисдикція адміністративних судів, їх структура і склад / Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині : зб. матеріалів / Пауль Штелькенс. — К. : Нім. фонд міжнар. прав. співробітництва, 2006. — С. 85.

37. José Vida Fernández. El procedimiento Administrativo: Concepto, Régimen Jurídico y Elementos [Електронний ресурс] / José Vida Fernández. — Режим доступу : <http://ocw.uc3m.es/derecho-administrativo/organizacion-actividad-aapp/materiales-de-clase/OCW-OAAP-Lecion-6.pdf/view>.

38. Административное право зарубежных стран : учеб. / под ред. А. Н. Козырина, М. А. Шатиной. — М. : Спарк, 2003. — С. 405.

39. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс] : Закон України від 15 трав. 2003 р. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

Кисель А. С. Административно-правовое регулирование государственной регистрации юридических лиц.

В статье анализируются вопросы отраслевой принадлежности государственной регистрации юридических лиц. Доказывается, что специфика сферы исполнительно-распорядительной деятельности, правовой статус, методы и средства правовой регламентации, которые используются субъектами государственной регистрации, определяют административно-правовую природу и сущность государственной регистрации юридических лиц. Обосновывается положение о том, что в связи с многогранностью понятия государственная

регистрация юридических лиц может рассматриваться как способ государственного регулирования общественных отношений; функция государственного управления, дополняющая и конкретизирующая такие общие функции государственного управления, как регулирование, контроль и учет; правовая форма деятельности органов публичной администрации; правовой режим; административная услуга; правовой институт; средство контроля; административная процедура; административное производство.

Ключевые слова: юридические лица, государственная регистрация, субъекты государственной регистрации, регистрационная процедура, регистрационное производство, децентрализация, дерегуляция.

Kysil A. S. Legal administrative regulation of state registration of legal entities.

The issue of sectoral affiliation of state registration of legal entities is analyzed in this article. It's proved that specific features of executive activity, legal status, methods and means of legal regulation that subjects of state registration use, define legal administrative nature and of state registration of legal entities. The thesis that due to the versatility of the notion, state registration of legal entities can be considered as a method of state regulation of social relations is justified; governance function that complements and specifies such common functions of governance as regulation, control and accounting; the legal form of the public administration; legal regime; administrative service; legal institute; means of control; administrative procedure; administrative proceedings. However, when describing the state registration in scientific papers there is quite widespread identification of concepts or synonymous use of «administrative procedure» and «administrative proceedings» that is not conducive to ensuring terminological unity both in science of administrative law and in practice.

Turning to the draft law «On administrative procedures», the administrative procedure is defined as the legislative order of administrative proceedings; administrative proceedings — as a set of procedural actions consistently committed by an administrative authority, and adopted procedural decisions of consideration and resolution of administrative affairs, followed by the adoption and, where appropriate, execution of administrative act. The national approach to understanding of the administrative procedures and administrative proceedings has its counterparts in the legislation of the Member States.

The analysis of scientific positions and legislative drafting allows to make a conclusion that the procedure of state registration of legal entities — is defined by the legislation order, model proceedings for registration of legal entities. Accordingly, the proceedings of state registration of legal entities — is a set of procedural actions committed consistently by authorized entities and made procedural decisions on review and resolving of specific individual cases, followed by an administrative act. Thus, the concept of administrative procedures and administrative proceedings are not identical, synonymous, and their value can be described through the philosophical categories of general and specific.

Key words: legal entities, state registration, subjects of state registration, registration procedure, registration proceedings, decentralisation, deregulation.